

Sygn. akt III CSK 125/14

POSTANOWIENIE

Dnia 23 lipca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku K. W.
przy uczestnictwie Z. B.
o sprostowanie aktu zgonu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 lipca 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 30 lipca 2013 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) przyznaje adw. M. W. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 lipca 2013 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek o sprostowanie danych w bliżej opisanym we wniosku akcie zgonu A. Z. przez stwierdzenie, że dotyczy on E. Ś.-R. bądź o unieważnienie tego aktu i ustalenie nowego aktu na dane osobowe E. Ś.-R..

Sądy obu instancji wskazując na określony w art. 33 ustawy z dnia 29 września 1986 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (j.t: Dz. U. z 2011 r., Nr 212, poz. 1264 ze zm. – dalej: „Pr.a.s.c.”) krąg osób uprawnionych do złożenia wniosku o sprostowanie lub unieważnienie aktu stanu cywilnego, którymi są: osoba zainteresowana, prokurator lub urzędnik stanu cywilnego oraz odwołując się do wynikającej z art. 510 § 1 k.p.c. definicji osoby zainteresowanej w postępowaniu nieprocesowym stwierdziły, że wnioskodawca nie jest osobą zainteresowaną, w rozumieniu powyższych przepisów. Nie wykazał bowiem, by łączył go stosunek pokrewieństwa z E. Ś.-R. ani by miał interes prawny w uzyskaniu żądanego rozstrzygnięcia wynikający z jakichkolwiek zdarzeń prawnych wywołujących konieczność uregulowania wiążących się z nimi stosunków prawnych i rodzących obiektywną potrzebę wszczęcia postępowania. W szczególności, w ocenie Sądów, fakt, że wnioskodawca pełni funkcje w związkach i stowarzyszeniach poświęconych osobie i pamięci E. Ś.-R. i – jak wskazał - jego wniosek podyktowany jest potrzebą ochrony prawdy historycznej i celami archiwalnymi, nie uzasadnia istnienia jego interesu prawnego, w rozumieniu wskazanych wyżej przepisów.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, powołał się na przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt.4 i 1 k.p.c.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wywiódł z wadliwej, jego zdaniem, wykładni przez Sąd Okręgowy pojęcia osoby zainteresowanej w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c., z pominięciem wykładni dokonanej przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 lutego 1981 r. III CZP 2/81 (OSNCP 1981/8/144) i istnienia obiektywnej potrzeby wszczęcia przedmiotowego postępowania ze względu na osobę, której

wniosek dotyczy oraz konieczność ochrony prawdy historycznej i ustalenia prawdy materialnej w interesie wymiaru sprawiedliwości oraz historii narodu polskiego. Stwierdził też, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w zakresie normy art. 510 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398¹ § 1 pkt. 1 k.p.c. powinien wykazać w wyodrębnionym, pogłębionym i wyczerpującym wywodzie prawnym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. Wymaga to przedstawienia tego zagadnienia przez odpowiednie sformułowanie, wskazania przepisu prawa, na tle którego powstało, przedstawienia kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych, jakie zagadnienie wywołuje, wykazania, że mają one tak poważny i uniwersalny charakter, iż wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz przydatnego także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, nie publ.). Wnioskodawca nie wykazał żadnej z tych okoliczności, a przede wszystkim nie sformułował jakiegokolwiek zagadnienia prawnego.

Nie wykazał też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy wymaga to wykazania, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa, zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Nie chodzi zatem o wadliwą wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie określonego przepisu prawa. lecz o błędy ewidentne, oczywiście naruszające powszechnie znane i przyjęte zasady wykładni i stosowania prawa (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP

2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, nie publ.).

Zarzucając błędną wykładnię pojęcia interesu prawnego i osoby zainteresowanej, w rozumieniu art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 33 Pr.a.s.c., skarżący nie przedstawił argumentów, które pozwalałyby na ocenę, że wykładnia dokonana przez Sąd Okręgowy była ewidentnie wadliwa. Uzasadnienie wniosku w tym zakresie sprowadza się w istocie do polemiki z tą wykładnią i przedstawienia własnej, co nie jest wystarczające do wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c.. Wbrew zarzutom skarżącego Sąd Okręgowy uwzględnił wykładnię pojęcia „osoby zainteresowanej” zaprezentowaną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 lutego 1981 r. III CZP 2/81 i wyjaśnił jak należy rozumieć wskazaną w nim „obiektywną potrzebę wszczęcia postępowania nieprocesowego”, jako obiektywnie rozumianą potrzebę uzyskania w postępowaniu sądowym zaspokojenia interesu prawnego osoby zainteresowanej, a więc rozstrzygnięcia o istnieniu lub nieistnieniu określonego stosunku prawnego lub prawa albo ukształtowaniu prawa lub stosunku prawnego dotyczącego jej sfery prawnej. Trafnie też ocenił, że tak rozumiany interes prawny nie obejmuje wystąpienia z wnioskiem w celu ustalenia prawdy historycznej w interesie ogólnym lub w celach archiwalnych. W takiej sytuacji uprawnionym do złożenia wniosku na podstawie art. 33 Pr.a.s.c. jest wyłącznie prokurator lub kierownik urzędu stanu cywilnego, zobowiązani do ochrony interesu publicznego w zakresie prawidłowości aktów stanu cywilnego.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 19 i 20 w zw. z § 11 ust.1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb

Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t: Dz. U. z 2013 r., poz. 461).

[aw]